Газета Верховної Ради України

Голос України

№ 171 (2418) ■ Четвер, 21 вересня 2000 року ■ Ціна договірна

Осінь. Час купувати шубу

На виставці «Світ шкіри та хутра. Взуття. Експо» переважають товари вітчизняного виробника.

Матеріал читайте на 3-й стор.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

21 вересня

■ *19 р. до н. е. Помер римський поет Вергілій. Основний твір — епічна поема «Енеїда», яку згодом «перелицював» по-українськи Котляревський.*
■ *1648 р. Козацькі полки взяли фортецю Кодак на Запорожжі.*
■ *1841 р. У Київському університеті відкрито медичний факультет (пізніше став медичним інститутом ім. Богомольця).*
■ *1913 р. В Одесі відкрито консерваторію.*
■ *1950 р. Народилась українська балерина Раїса Хилько.*

Парламентська хроніка

Звіт уряду не затверджувати до висновків Генпрокуратури

Ранкове і денне засідання 20 вересня

Такого висновку дійшов парламент, розглядаючи звіт уряду про виконання державного бюджету за 1999 рік. У державі торік зріс ВВП, обсяг промислового виробництва на 4,3 відсотка, балансовий прибуток суб'єктів підприємницької діяльності збільшився з 3,4 млрд. до 7 млрд. грн. З'явились, якщо судити з доповіді міністра фінансів Ігоря Мітюкова, й інші позитивні показники. Чому тоді, допитувалися парламентарії, виявилася напівпорожньою державна казна, зростали борги з виплати зарплати, пенсій та стипендій? Доходна частина зведеного бюджету становила лише 32,9 млрд. грн. Майже чотири мільярди недоотримав державний бюджет, майже два мільярди — зведений.

(Закінчення на 2-й стор.).

«Не плутайте Єльцина з Кучмою. В Україні престолонаступництва нема»

Так відповів Президент України Леонід Кучма під час зустрічі з представниками регіональних і центральних ЗМІ на запитання, кого він бачить своїм наступником. Усі чутки про ймовірність дострокових президентських виборів в Україні за російським сценарієм Л. Кучма відкинув навідмаш: «Ще й рік не минув, як обрали нового Президента. І я ще не чув заяв потенційних кандидатів про їх бажання балотуватися на президентських виборах. Це більше бажання преси». Л. Кучма наголосив, що для нього як глави держави головне «не політичний імідж, а щоб у 2004 році показники економіки були такі, про які ми мріємо і які плануємо».

Коментуючи плани на ближче майбутнє, Президент України висловив упевненість, що держбюджет на 2001 рік буде прийнято до кінця цього року.

(Закінчення на 2-й стор.).

Три роки на вибоїнах вітчизняного ринку

Колаж Гани ЦАБУТ.

Після реновації виробничі потужності спільного українокорейського підприємства «АвтоЗАЗ-ДЕУ» дають змогу випускати до 150 тисяч автомобілів за рік. Та ці потужності, як відомо, практично не завантажені — реалізація виробленої продукції, як і раніше, залишається головним болем СП. Назавжди позбавить від нього лише випуск конкурентоспроможного автомобіля. Власне, для того і створювали СП, зі скандалами змінювали правове поле автобізнесу в Україні, котре справді потребувало вдосконалення. А результат?

(Закінчення на 6-й стор.).

! У номер

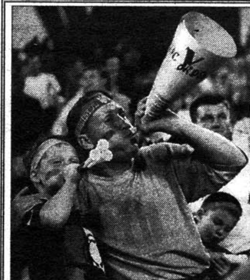
Слава визволителям!

Сьогодні Придесення відзначає 57-му річницю визволення від німецько-фашистських загарбників. Уранці у Чернігові громадськість, колишні фронтовики, воїни вшанували пам'ять загиблих солдатів, які звільнили місто на Десні, на Меморіалі Слави на Болдиній горі. У програмі святкування — урочисті збори та концерт в обласному театрі імені Т. Г. Шевченка, виступи зірок української естради, художніх колективів, спортивні змагання на Красній площі обласного центру. Вшанування мужніх захисників відбулося напередодні в усіх райцентрах, багатьох селах Чернігівщини.

Блиск і злидні Шебелинки

Виповнилося 50 років з часу відкриття Шебелинського газового родовища. Його запаси становлять більше третини всіх українських резервів блакитного палива. Півстолітній ювілей справили бурхливо, з розважальними заходами та феєрверками, між якими, щоправда, відбулася робоча нарада за закритими дверима.

(Закінчення на 3-й стор.).

Розпочалась передплата на «Голос України» на 2001 рік

Шановні друзі!
Нагадуємо, що наші видання можна передплатити у всіх поштових відділеннях.

Передплатна вартість:
«Голос України» українською мовою (інд. 60955) і «Голос Украины» російською мовою (інд. 60997) на рік — 45 гривень 60 коп., 6 місяців — 22 гривні 80 коп., 3 місяці — 11 гривень 40 коп., 1 місяць — 3 гривні 80 коп.
Пільгова передплата для ветеранів Великої Вітчизняної війни і праці, осіб, що мають статус ліквідаторів наслідків аварії ЧАЕС: «Голос України» (інд. 40224) і «Голос Украины» (інд. 40223) на рік — 37 гривень 20 коп., 6 місяців — 18 гривень 60 коп., 3 місяці — 9 гривень 30 коп., 1 місяць — 3 гривні 10 коп.

Умови виграшу заохочувальних призів читайте на 8-й стор.

Спробуй і виграй!

P. S.

■ *Упродовж останнього часу вартість дизпального в окремих регіонах зросла на 30—80 відсотків, бензинів — на 20 відсотків.*
■ *У Маріуполі внаслідок вибуху газу вщент зруйновано приватний будинок. Жертв немає.*
■ *У рейтингу країн — виробників сталі Україна посіла сьоме місце у світі.*
■ *З початку року на шахтах України загинуло близько 260 гірників, за весь 1999 рік — 297 шахтарів.*

Звіт уряду не затверджувати до висновків Генпрокуратури

Ранкове і денне засідання 20 вересня

Парламентська хроніка

(Початок на 1-й стор.).

Із 43 джерел доходів, як указав голова бюджетного Комітету ВР Олександр Турчинов, лише з 17 надійшла належна кількість коштів.

Міністр фінансів назвав низку причин «бюджетної недуги». Зокрема, недосконалість бюджетної структури, вексельні розрахунки і взаємозаліки, стара заборгованість, неспроможність збирати нараховані податки (недоїмка) тощо. Два мільярди гривень недонадходжень до бюджету урядовець «списав» на внесення змін до чинного законодавства після прийняття держбюджету-99, зокрема, змін чинного законодавства стосовно сплати акцизного збору, реструктуризації боргів цукрових заводів, змін гербового збору тощо. Олександр Турчинов запропонував особливу увагу приділити відсутності належного рівня бюджетної дисципліни (в кожній другій перевіреній бюджетній установі було виявлено порушення фінансової дисципліни). І загалом, як сказав голова бюджетного комітету, слід, прийнявши Бюджетний кодекс, унеможливити суб'єктивний підхід чиновників до поділу бюджетних видатків і суб'єктивного ставлення до необхідності виконання тієї чи тієї статті бюджету. Ці та інші причини невиконання бюджету-99 спонукали профільний парламентський комітет негативно оцінити діяльність попереднього уряду і направити матеріали для встановлення конкретних винуватців ситуації.

Підстав для цього — більше, аніж достатньо. Голова Рахункової палати ВР Валентин Симоненко відверто заявив: слід покінчити із системою колективної безвідповідальності. Він нагадав, що, починаючи з 94-го року, Верховна Рада не затвердила жодного звіту уряду про виконання річного бюджету, але ніхто з високопосадовців не поніс за таке господарювання жодної відповідальності, насамперед кримінальної. Разом з тим лише торік попередній уряд прийняв більш як 400 нормативних актів щодо виконання бюджетних показників, якими, як правило, змінювали законодавчі норми (а це прерогатива ВР). За цього уряд, як було сказано, не виконував законодавчі норми, а по-своєму трактував статті бюджету.

Під час виголошення запитів і заяв чимало часу було приділено ситуації із зникненням журналіста Георгія Гонгадзе. Народний депутат Анатолій Матвієнко («Соборність») запропонував створити з цього приводу тимчасову слідчу парламентську комісію. Цю ж пропозицію від імені «Відродження регіонів» підтримав Олексій Марченко та соціаліст Іван Бокий. Голова Верховної Ради Іван Плющ дав відповідне доручення профільним комітетам.

На денному засіданні парламентарії розглянули документи про лібералізацію законодавчих норм щодо відповідальності за несплату податків і посуворішення норм відповідальності за користування земельними частками (паями).

Парламентарії обговорили також законопроект про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001—2004 років та зміни до закону «Про металобрухт».

Анатолій БЕНЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань про стан та перспективи розвитку туризму в Україні

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Провести парламентські слухання про стан та перспективи розвитку туризму в Україні 9 жовтня 2000 року з 15 години в залі сесійних засідань Верховної Ради України.

2. Кабінету Міністрів України до 1 жовтня 2000 року підготувати необхідний інформаційно-аналітичний матеріал про стан та перспективи розвитку туризму в Україні.

3. Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму запросити для участі в парламентських слуханнях представників органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, туристичних фірм і організацій, здійснити організаційне забезпечення проведення слухань.

4. Управлінню справами Верховної Ради України здійснити матеріально-технічне забезпечення проведення парламентських слухань.

Голова Верховної Ради України I. ПЛЮЩ

м. Київ
14 вересня 2000 року
№ 1942-III

«Не плутайте Єльцина з Кучмою. В Україні престолонаступництва нема»

(Початок на 1-й стор.).

За словами Л. Кучми, на нараді за участю глави держави, Прем'єр-міністра та Голови ВР практично дійшли згоди з проблемних питань, і більшість зауважень Президента і народних депутатів враховано. Президент вважає прийняття бюджету «політичним актом». Тож його затвердження залежатиме від того, «наскільки єдина і неподільна парламентська більшість у Верховній Раді».

Водночас Президент усвідомлює, що «задовольнити всі сторони бюджетного процесу неможливо». На його думку, бюджет-2001 обов'язково повинен бути бездефіцитним, спрямованим на розв'язання соціальних проблем та на зменшення зовнішньої заборгованості держави.

Президент також розуміє, що новий Податковий кодекс швидко прийняти не вдасться. Однак, як повідомив Л. Кучма, з керівництвом парламенту домовилися так: цього року треба прийняти статті про зменшення кількості податків та зниження податкового навантаження. До прийняття кодексу в цілому нові податкові правила можна запровадити шляхом змін до чинного законодавства.

Діяльність уряду Л. Кучма оцінив «через призму статистики». А вона — позитивна. За підсумками 2000 року очікують приріст ВВП розміром 3—3,5 %, тоді як у посланні до парламенту Президент прогнозував 2%. Але, як кажуть, з ВВП до магазину не підеш. Тож глава держави наголосив на потребі реформувати систему заробітної плати, розвивати внутрішній ринок. Президент також розставив усі крапки у розмовах про те, що нібито скоро піде у відставку міністр фінансів Ігор Мітюков. За словами Л. Кучми, така пропозиція справді лунала з боку Прем'єр-міністра Віктора Ющенка ще влітку, під час обговорення кандидатури на вакантну посаду міністра економіки. Однак Президент, прем'єр і Голова ВР на п'ятигодинній зустрічі в Криму не знайшли «достойнішої» кандидатури, яка могла б виконувати обов'язки міністра фінансів у такий складний для держави час, у розпал бюджетного процесу.

Відповідаючи на запитання про хід переговорів з МВФ, Л. Кучма заявив, що «нам необхідна» співпраця з МВФ. «Питання не в грошах чи кредитах, — сказав глава держави. — Поновлення програми розширеного фінансування є сигналом Світовому банку, Європейському Союзу, Європейській Комісії, іншим країнам, що з Україною можна знову розпочинати працювати». Президент України очікує, що на засіданні у жовтні МВФ прийме позитивне рішення стосовно України. А ми, зі свого боку, наголосив Л. Кучма, ретельно виконуватимемо свої зобов'язання перед світовою спільнотою.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Дмитра ГАВРИША. (УНІАН).

Вітчизняні тютюнники на перекурі

У комітетах ВР

Перекур цей та ще й із дрімотою триває вже не рік і не два. Тим часом вітчизняний тютюновий ринок заполонила продукція з Індії, Туреччини, Китаю, Болгарії, Німеччини і навіть з Ліхтенштейну та Литви... Україна, яка утримувала друге місце з виробництва тютюну серед країн Східної Європи, нині завозить його близько 80 тисяч тонн, а сама вирощує ледь 800 тонн. Чому?

На це та інші запитання шукали відповідь члени Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин на чолі з головою Катериною Ващук на виїзному засіданні, що відбувалося на Закарпатті. Відповідь зводилася до одного: комусь дуже вигідно, щоб тютюн як високоприбуткову культуру Україна не вирощувала. І це правда. Торік, наприклад, в Україну завезено тютюнової сировини майже на 80 мільйонів доларів...

Галузь зведено нанівець, наголосила Катерина Ващук, і не тому, що раптом зникли фахівці, а земля перестала родити й люди не вміють чи не хочуть працювати. У тютюнове виробництво прийшли величезні інвестиції. Здавалося б, галузь мала розквітнути. Сталося навпаки. З приватизацією тютюнових фабрик широкою річкою поплив в Україну тютюн зарубіжного виробництва. Десятки тисяч людей, які працювали в галузі, залишилися без роботи. Єдина держава у світі, котра дозволяє собі розкіш на суто символічне ввізне мито щодо тютюнової сировини — це Україна.

У свою чергу, виробники цигарок платять вітчизняним тютюнникам такі само символічні суми — дві гривні дев'яносто копійок за кілограм сухого листя. У країнах, де вирощують та переробляють тютюн, введено на законодавчому рівні квоти на використання вітчизняної сировини. У США, наприклад, це — 60 відсотків, у Польщі — 40.

Щодо митих зборів, то в Угорщині вони становлять 60 відсотків вартості ввезеної сировини. У нас митні ставки справді смішні: 2 євро за кілограм сировини.

Водночас наш тютюновий ринок — один з найбільших в Європі. Українці викурюють щороку близько 80 мільярдів цигарок. 30 відсотків — це контрабанда.

Торік Президент України Леонід Кучма своїм указом зобов'язував ввести квоту на використання українського тютюну в українських цигарках. Якщо вже палимо, то палімо своє. Указ залишився на папері. Не розроблено жодного нормативного акта, який захищав би вітчизняного виробника.

Тютюнники сподіваються, що народні депутати, наочно переконавшись у можливостях виробників тютюну та згубності державної політики щодо них, покладуть нарешті цьому край. Законодавчо примусять шляхом реальних ставок ввізного мита, акцизних зборів, відповідних квот та інших заходів шукати сировину для цигарок не за морями-океанами, а на українських землях.

Перекур безсоромно затягнувся...

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

Чи буде особливим «особливий контроль»?

Наша тривога

П'ять днів тривожне очікування новин про зниклого Георгія Гонгадзе не полишає його рідних і близьких, усіх нас, його друзів і колег. Поки що надійшла одна звістка: хтось зателефонував до посольства Грузії, що, за його даними, Гонгадзе начебто перебуває на території Московського району Києва. Понад 80 журналістів підписали відкритий лист до Президента Леоніда Кучми, в якому висловили занепокоєння не лише загадковим зникненням Георгія, а й ситуацією зі свободою слова в країні. Президент дав доручення керівникам правоохоронних органів «узяти під особливий контроль» розслідування цієї справи. На жаль, «під особливим контролем» перебували і розкриття загадкових смертей Вадима Бойка, Петра Шевченка, вбивство Бориса Дерев'янка, інші злочини проти журналістів.

Поки що слідство спирається на дві версії: кримінальну і політичну. Причому правоохоронці на прес-конференціях помітно акцентують увагу на першій. Голова виконкому партії «Реформи і порядок» Ігор Гринів (ПРП пообіцяла 25 тисяч гривень тому, хто допоможе в пошуках Гонгадзе) прокоментував цей «акцент» так: «Зникнення будь-якої людини — це вже кримінальна справа, але, я впевнений, що в даному разі кримінал має політичне підґрунтя. Якщо так, то ця справа — за межами компетенції правоохоронців: хай дарують мені за відвертість, вони політичні злочини не розкривають. Не виключено, що доведеться до розстеження підключати громадськість».

Справу журналіста Георгія Гонгадзе кваліфікують ст.94 КК «Зловмисне вбивство».

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Від першої особи

Скуповування землі — акт незаконний

Скуповування земельних паїв у селян, до якого сьогодні дехто вдається, — абсолютно незаконний акт, зазначив Президент України. — Той, хто купив паї, має повернути їх власникам без відшкодування затрачених коштів. Бо земля в Україні ще не є об'єктом продажу — вона може лише здаватися в оренду, — наголосив Леонід Кучма.

Зникнення Гонгадзе помітили й за кордоном

Свою стурбованість з цього приводу висловило «високим посадовцям з Міністерства закордонних справ України та адміністрації Президента» Посольство США в Києві. Як повідомили кореспондентові «ГУ» в пресслужбі американської дипломатичної місії, у посольстві добре знали Георгія. Тим більше що посол США в Україні Стівен Пайфер нещодавно брав участь в інтернет-конференції, організованій на сайті «Української правди» Гонгадзе.

Повідомлення про зникнення в Києві опозиційного журналіста з'явилися й у провідних світових ЗМІ. Зокрема, всесвітня служба Бі-бі-сі акцентує увагу на тому, що незадовго до цього журналіст офіційно повідомляв владу про загрозу власній безпеці. У зв'язку зі зникненням Гонгадзе в повідомленнях зарубіжних мас-медіа також нагадується, що утиски свободи преси вже давно мають в Україні систематичний характер. Відповідного листа на ім'я Президента України надіслала і міжнародна організація «Репортери без кордонів».

Американці стурбовані зникненням опозиційного журналіста

Платіть. І жодних проблем

На порозі зими

75 відсотків акцій «Рівнеобленерго» належить державі, але згідно з програмою приватизації Фонду держмайна на 2000 рік до кінця нинішнього року підприємство має бути повністю приватизоване. А поки що «Рівнеобленерго» разом з обласною держадміністрацією постійно тримають на контролі питання проведення розрахунків за спожиту електроенергію. І ось результати: за вісім місяців на Рівненщині спожито електроенергії на 84,8 млн. грн. —оплачено 101,4 млн. грн., тобто 119,5 відсотка. Лише за 14 днів вересня куплено її на 4571 тис. грн. — проплачено 5207 млн. грн. До слова, із передбачених у бюджеті на цей рік 83 відсотків оплати за енергоносії профінансовано 85 відсотків.

На Рівненщині масові відключення електроенергії (за винятком надзвичайних ситуацій), як це було раніше, не проводять: хто платить, той не має проблем. А ось боржники, схоже, сидітимуть без світла. Вже відключено від електропостачання 564 підприємства, які заборгували за електроенергію 14,7 мільйона гривень.

Загалом спроби уряду навести порядок у ПЕК люди сприймають з розумінням, бо відчутно поліпшилася ситуація на енергоринку області, а на порозі — зима.

— Покращилася соціальна атмосфера в колективі Рівненської АЕС, — каже генеральний директор ВП «Рівненська АЕС», ветеран енергетики Володимир Коровкін. — Скорочено заборгованість у зарплаті, яка сягала більше півроку, вирішено проблеми із забезпеченням двох енергоблоків ядерним паливом, відновлено роботи на будівництві четвертого енергоблока.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

За видатні заслуги

Національний університет імені Тараса Шевченка відзначив чергову річницю. Це не кругла дата, та все-таки вона стала цікавою тим, що ректору Віктору Скопенко було вручено премію ім. Вернадського. Цю премію заснував Фонд інтелектуальної співпраці «Україна —XXI століття», який очолює народний депутат України Богдан Губський. Її присуджують видатним діячам науки, виробництва, освіти і культури України. Цьогорічними лауреатами стали академіки Борис Патон, Микола Амосов, Олександр Возіанов, Іван Дзюба...

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Власність

Знову в бій за Ілліча

До кінця року Фонд держмайна України планує виставити на комерційний продаж 25-відсотковий пакет акцій ВАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча» — одного з найбільших у країні виробників чавуну, сталі та прокату.

Однак на шляху цих планів стоїть прийнятий Верховною Радою у першому читанні законопроект про особливості приватизації ММК імені Ілліча, згідно з яким державною часткою акцій у 50 відсотків мають володіти члени трудового колективу поза будь-яким конкурсом.

Президент України Леонід Кучма резонно зауважує, що це рішення суперечило б стратегічній програмі приватизації в країні. Оскільки, за його словами, і державна, і колективна власність — той саме колгосп. Однак він закликає уважно розібратися з цим питанням і не заперечує того, що власником комбінату може залишитися трудовий колектив.

Якщо вже розбиратися, то варто, мабуть, запитати у ФДМУ, що спонукало його до подрібнення державної частки акцій. Чи не проблеми, пов'язані з виконанням приватизаційних планів щодо надходжень до держбюджету? Адже не вдалося продати акції Харцизького трубного або Кримського содового заводів. І якщо такі самі проблеми постануть із продажем блокуючого пакета ВАТ «ММК імені Ілліча», то ФДМУ випадається парламентським вето. Звісно, це з царини гіпотез. Оскільки законопроект — ще не закон, а після репліки Президента, може бути, таким ніколи і не стане. Принаймні задачку про те, як найефективніше приватизувати вождя, розв'яжуть спершу депутати.

Сергій ВЛАД.

Проблема

Блиск і злидні Шебелинки

(Початок на 1-й стор.).

Хоча видобуток газу за останнє десятиріччя падає — так у 90-му році свердловини давали майже 12,5 млрд. кубів газу, а минулого наполовину менше —родовище залишається перспективним.

Тим часом Харківська область, як і колись, обмежена у споживанні блакитного палива найсуворішими рамками ліміту. Зокрема, низку жилих масивів Харкова вже кілька днів цілком відключено від газопостачання. Головна причина — несплати. Борги регіону, що перевищили 370 млн. грн., переважно на совісті бюджетників та побутових споживачів. За теперішніх середніх заробітків мало хто поспішає оплатити тарифи за комунальні послуги, які підскочили до рівня світових. А поки що дефіцит відчувається у всьому. Немає достатньої кількості мазуту, немає вугілля, немає інших енергоносіїв. Та ж місцева Зміївська електростанція сидить у так званому графіку «роботи з колес»: 60 тис. тонн вугілля, що їх припасли до нинішньої зими —крапля в морі у порівнянні з мільйоном тонн, які було нагромаджено до зими 90-го року.

Микола КОСИЙ.

Харківська область.

Що робити? Зникла посада!

Кабінет Міністрів подав на апеляцію рішення Печерського райсуду щодо поновлення на посаді екс-глави НАК «Нафтогаз України» Ігоря Діденка, звільненого 5 вересня на підставі наказу по компанії.

«Інтерфакс-Україна» з посиланням на прес-секретаря першого віце-прем'єра Юрія Єханурова повідомляє, що для апеляції вистачило одного запитання юристів Кабміну, адресованого правосуддю: «Яким чином поновити Ігоря Діденка на посаді, якої немає?» Печерський райсуд вочевидь спантеличений, бо натомість однієї посади в. о. голови правління вже стоїть посада: «заступник міністра палива та енергетики—голова правління НАК «Нафтогаз України».

У Пущі-Водиці радились ядерники

Упродовж двох днів у Пущі-Водиці тривала міжнародна конференція Українського ядерного товариства.

Дискусії знову спалахнули довкола безпеки поводження з радіоактивними відходами і відпрацьованим ядерним паливом, яке Україна переробляє в Російській Федерації. Інакше кажучи, довкола будівництва сухих сховищ відпрацьованого ядерного палива, що є пріоритетним напрямом відповідної державної програми. Адже від багатьох рішень ядерників залежить ступінь довіри населення до атомної енергетики.

Осінь. Час купувати шубу

Виставки

Щоб вибрати собі хутряну або шкіряну одежину чи взуття, киянам і гостям столиці не треба об'їжджати усі міські базари та магазини. Можна завітати до Українського дому, де проходить Міжнародна спеціалізована виставка «Світ шкіри та хутра. Взуття. Експо». Відтепер така акція відбуватиметься двічі на рік. Восени і навесні. Серед більш як 60 учасників переважають вітчизняні підприємства, хоча представлені виробники Росії, Молдови, Туреччини. Вхід вільний. Відвідувачів море. Але мало хто купує — придивляються. Деінде у павільйонах і не приховують: «Наші товари — для грошовитих покупців. Іншим також варто подивитися, щоб мати уявлення, що можна купити». Людно біля експозиції івано-франківської хутрофірми «Тисмениця», де крім відносно дорогого одягу з норки, каракулю, нутрії тощо представлені модерні шуби із звичайнісінького кроля, фарбовані у якнайрізноманітніші кольори.

А взагалі добре, коли хтось купує. А хтось — продає. Значить, життя триває.

Спорт

Україна — серед лідерів

Що не кажи, українські атлети досить успішно виступають на Олімпіаді в Сіднеї. Порадували велосипедисти-трековики, які вибороли срібні медалі у командних перегонах переслідування, випустивши вперед лише збірну Німеччини. Цей високий результат здобували; Олександр Феденко, Сергій Чернявський, Олександр Симоненко та Сергій Матвєєв.

На час написання цього матеріалу в активі України було сім медалей. І вона входила до чільної десятки в командному заліку.

Є у нас тепер і бронзові нагороди. Олександр Береш був третій в абсолютній першості гімнастів. А на велотреку таку саму нагороду у спринті виборола луганчанка Ірина Янович.

Спортивна гімнастика. Жінки. Командні змагання. Румунія. Стрільба з лука. Жінки. Юн Мі-Їн (Корея). Стрільба пневматична. Жінки. Довільна гвинтівка. 50 м з трьох положень. Ренате Мауер-Розанська (Польща). Траншейний стенд. Стрільба дуплетом. Чоловіки. Річард Фолс (Велика Британія). Фехтування. Жінки. Шпага. Командний турнір. Росія. Важка атлетика. Чоловіки. До 69 кг. Лінь Вейнінь (Китай). Дзюдо. Чоловіки. 63 кг. Северин Вандененде (Франція). 81 кг. Макато Токимота (Японія). Плавання. Чоловіки. Брас. 200 м. Доменіко Фіорованті (Італія) — 2.10,87. Вільний стиль. 100 м. Пітер ван ден Хогенбанд (Нідерланди) — 48,30. Жінки. Батерфляй. 200 м. Мislі Гайман (США) — 2.05,88. Вільний стиль. Естафета 4 Х 200 м. США — 8.57,80.

Погода — англійська, гра — динамівська!

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий турнір. Другий тур.

Група Е. «Депортіво» — «Гамбург» — 2:1, «Ювентус» — «Панатінаїкос» — 2:1. Група F. «Баварія» — «Русенборг» — 3:1, ПСЖ — «Гельсінборг» — 4:1. Група Н. «Бешикташ» — «Барселона» — 3:0, «Лідс Юнайтед» — «Мілан» — 1:0.

Група G. «Андерлехт» — ПСВ. 1:0. Дедене, 80.

«Динамо» (Україна, Київ) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). 0:0.

«Динамо»: Шовковський, Хацкевич, Головко, Ващук, Дмитрулін (Боднар, 83), Каладзе, Белькевич, Шацьких, Деметрадзе (Кузьмичов, 68), Гусін (Федоров, 87), Несмачний.

«МЮ»: Ван дер Гоув, Невілл, Ірвін, Йонсен, Бекхем, Батт, Коул (Солск'яєр, 78), Гігз, Кін, Йорк (Шерінгем, 67), Сільвестр.

Арбітр — Кім Мілтон Нільсен (Данія).

19 вересня. Київ. НСК «Олімпійський». 11 градусів. 70 000 глядачів.

«Манчестер Юнайтед» — 4 очки, «Андерлехт», ПСВ — по 3, «Динамо» — 1.

Напередодні матчу, спілкуючись з журналістами, один із наставників киян Анатолій Пузач сказав, що гравці «Динамо», можливо, і поступаються в майстерності «МЮ», але цього не можна сказати про функціональну підготовку. Вона у динамівців на належному рівні. Що й підтвердив поєдинок.

Український чемпіон своєю грою заслужив на найвищу похвалу. Після серії прикрих невдач пострижені під нуль (очевидно, своєрідний вияв згуртованості і бойового духу) підопічні Валерія Лобановського (слава Богові, він одужав), показали, що рано їх почали ховати.

У швидкості, бажанні, бойовитості наші хлопці переважали зірковий «МЮ». Мало того, гості практично не створили жодного по-справжньому гольового моменту біля воріт Шовковського. Адже і Олександр, і динамівська оборона цього разу зіграли упевнено і класно. Ось чому не змогла розгулятися ударна сила манкуніанців — Бекхем, Йорк, Коул. Хоча ой як хотіли вони підібрати ключі до динамівських воріт. Та їм просто не дали зробити цього.

Натомість «Динамо» кілька разів було близьке до успіху. Згадаймо хоча б два постріли Шацьких, які влучили у хрестовину і штангу. А епізод, коли помилився воротар гостей і м'яч відлетів до Кузьмичова. На жаль, молодий форвард не зміг пробити по порожніх воротах. Але його тріумфи, сподіватимемося, ще попереду.

Отже, один з найбагатших клубів світу, схоже, був задоволений, що все так закінчилося. А його головний тренер сер Алекс Фергюсон схвально відгукнувся про господарів.

— Нам більше вдавалася гра в першому таймі, —сказав він. — Але після перерви здорово діяли динамівці і мали перевагу. За таких умов, буду відвертим, нічийний результат мене цілком влаштовує. «Динамо» — дуже сильний і авторитетний клуб, це він підтвердив сьогодні.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

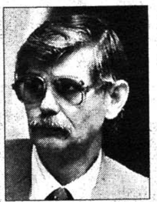
***

Кубок України. 1/16 фіналу. «Полісся» — «Ворскла» —2:1. Матчі 1/8 фіналу відбудуться 23 вересня. Зустрічаються: ФК «Львів» — «Чорноморець», «Закарпаття» — «Шахтар», «Металіст» — «Кривбас», «Дніпро» — «Металург» Зп, «Полісся» — «Металург» Д, ЦСКА — «Нива», «Сокіл» — «Металург» М, «Спартак» — «Таврія».

Народ і мова

«А гвалту! А крику!»
Т. ШЕВЧЕНКО.

Нотатки з приводу

Коли сесія Львівської міської ради приймала ухвалу про захист звукового середовища в місті, мені надали слово в її обговоренні. Я намагався зосередити увагу колег — міських депутатів — на двох аспектах. Перший: ухвала, яку вони сьогодні приймуть, негайно стане предметом пильної уваги далеко за межами не лише Львова, а й України, а найпаче — викличе кривотлумачення у наших північних сусідів. (Так і сталося, зауважу мимохідь. Не конче треба мати досвід політика, аби це передбачити). Тому ухвала має бути виваженою у кожному слові. Звідси — другий аспект: у ній не повинно міститися жодних заборон, які потім змушували б нас щось комусь пояснювати чи, тим більше, перед кимось у чомусь виправдовуватися. Зафіксуймо в ухвалі тільки позитивні моменти, які випливають з наших конституційних засад.

Я зачитував на сесії конституційні норми, які стосуються мовної політики держави. Зацитую їх і тут. У широковідомій статті 10, частини 1, 2 сказано: «Державною мовою в Україні є українська мова.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України».

То забезпечує держава всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України? Кожен, навіть відвертий ненависник нашої мови, скаже без вагань: ні, не забезпечує. Але ж Конституція —основний (себто — найвищий) закон кожної держави. До того ж це закон прямої дії. Усі інституції влади, що діють від імені держави, зобов'язані його виконувати. Отже, кожен правовий акт з питань суспільного функціонування української мови (чи розроблена відповідно до нього програма дій) повинен починатися словами: «На виконання вимог статті 10, ч.1, 2 Конституції України...» І далі те, що ви хочете запровадити. І жодних заборон!

Можу передбачити скривлені в іронічній посмішці обличчя декого з нинішніх супердемократів: адже це стиль недавніх рішень «на виконання» чергових вимог чергового компартійного цековського пленуму. Але, добродії, якщо зважити, з ким маємо справу, ваша іронія видасться зайвою.

Одначе десятою статтею Конституції обов'язки держави щодо захисту, розвитку, утвердження української мови не вичерпуються. Одинадцята стаття щодо цього містить цілком конкретні зобов'язання: «Держава сприяє консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України». З приводу і цього конституційного положення постає закономірне запитання; сприяє Українська держава консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій і культури чи ні? Знову з сумом доводиться констатувати: ні, не сприяє. Корінними народами в Україні є український і кримськотатарський. То сприяє Українська держава розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності цих корінних народів? І ще раз — ні, ні, ні! А має сприяти, дотримуючись Конституції.

Може, в кращому становищі в нас національні меншини? Адже про забезпечення їхніх мовно-національних прав ідеться і в зацитованій повністю статті 11, і в третій частині статті 10 Конституції, яку нагадаю також: «В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин».

Розгляньмо це положення на конкретних прикладах. Під час візиту Прем'єр-міністра України В. Ющенка в Болгарію раптом з'ясувалося, що заснована в минулому столітті болгарська гімназія в місті Болград біля Ізмаїла проводить тепер навчання дітей російською мовою. Мені доводилося бувати в цьому болгарському містечку на півдні України, в Причорномор'ї. Його розбудували болгари, що втікали з своєї Батьківщини від переслідувань Османської імперії. Гімназію вони заснували й оберігали як національну святиню, аби не загинула тут, на нових землях, їхня мова, культура, історична пам'ять. Ми, група студентів-філологів Львівського університету, їздили туди за сприяння нашого викладача — болгарина Миколи Дем'яновича Малярчука на мовну практику, для вивчення живої болгарської мови. А тепер, виявляється, ця гімназія російськомовна? То що це з нами всіма відбулося? Те, що представники урядів України й Болгарії підписали угоду про новий статус гімназії, в якій відтепер навчання вестиметься болгарською мовою з вивченням української (державної), можна назвати актом відновлення історичної справедливості. А хіба аналогічні акти не треба здійснювати в Криму щодо корінного кримськотатарського народу? Приклади можна продовжити, і кожному недоброзичливцю, який здійме з цього приводу гвалт і галас, скажемо культурно: сусідоньки, ми лише виконуємо вимоги нашої Конституції. І спокійно та послідовно продовжуватимемо справу відновлення історичної справедливості. І не треба впадати у крайнощі, приміром, виганяти з України російського посла. Бо посол саме тому й називається послом, що виконує волю того, хто його послав. Ну виїде з України пан Іван Абоїмов, а вони пришлють нам іншого Абоїмова, який так само реалізовуватиме відомі постулати зовнішньої політики своєї держави, які проголошують захист «русскоязичного насєлєнія». Нехай собі. А ми робімо своє. У нас ще є конституційна норма статті 24, в якій передбачено, що в Україні «не може бути привілеїв чи обмежень... за мовними або іншими ознаками». То чому мене (нас усіх, українців) обмежують на всій території України «за мовними ознаками», позаяк я і всі ми всупереч статті 10 Конституції не зустрічаємо «функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України»? Чому обмеження за мовними ознаками терплять не лише представники корінного в Україні українського народу, а також корінного народу кримськотатарського і всіх національних меншин, натомість привілеями за мовними ознаками користується лише одна національна меншина — російська? У тоталітарні часи комуністичного режиму тотального зросійщення і вигнання з рідної землі, крім корінного українського народу, зазнав корінний в Україні кримськотатарський народ. Тотальній асиміляції піддавалися меншини болгарська, грецька, гагаузька, вірменська, єврейська та інші. Щодо трьох перших з перелічених, то асиміляція відбулась, незважаючи на те, що вони компактно проживають на українській землі. Більш-менш зберегли свою національну ідентичність і мову поляки, угорці, молдавани, румуни. Отож наше нагальне конституційне завдання — «сприяти розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України». Те, що відбулося з гімназією в Болграді, має стати початком. Таке явище, як «русскоязичноє насєлєніє», — це ганебний рудимент колоніального придушення Російською імперією (і царською, і комуністичною) етнічної, культурної, мовної самобутності усіх неросійських націй.

Висловлю на перший погляд парадоксальну думку: захисту етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності потребує і сам російський народ та його національні (нібито російськомовні) меншини в колишніх совєтських республіках. Багато хто з нас, сучасних українських інтелігентів, вивчав у школі та вузах російську мову, літературу, образотворче мистецтво, музику, знайомий з російським кіномистецтвом й естрадою. Мені пощастило слухати лекції відомих російських філологів і літераторів у Ленінградському університеті. Знаю не лише класику, а й таке унікальне явище в російській літературі, як творчість письменників-шістдесятників, яких назвали «деревенщики» (Распутін, Астаф'єв, Бєлов та ін.). У кожному їхньому творі — біль за знищенням традицій, історичної пам'яті, самобутньої духовної культури російської нації, і коли на вулицях Львова, в наших кафе й автобусах, чую російськомовний шлягер «Убілі негра сукі, замачілі» або «Все ми, баби. стєрви», мені, українцеві, хочеться захищати не лише українське середовище нашого княжого міста від цього нахабного паскудства, хочеться, аби й російська культура очистилася від цієї скверни. Скептики можуть заперечити: вулично-пісенна вульгарність — неодмінний атрибут побуту кожного народу і її доводиться терпіти. В такому разі, нехай росіяни тримають собі своє паскудство для себе, у нас і свого вистачить. Але мені пригадується вислів Віктора Распутіна: Якби Пушкін виховувався не на піснях Орини Родіонівни, а відомих сучасних російськомовних співачок (і співаків), з нього виріс би не Пушкін, а Дантес. Хто може заперечити, що наймасовіша сучасна російська субкультура — себто естрада, телесеріали, газетна публіцистика, ба, навіть театр і література, не є традиційно російськими, хоч і звучать російською мовою? Комуно-імперські програми утворення єдиного радянського народу на базі переходу всіх націй на російську мову даються взнаки посьогодні. Даруйте за нескромність, але тут мені видається доречним зацитувати свою власну думку, висловлену ще в червні 1989 р. у статті «Двоязичіє чи без'язичіє?», що надрукована була тоді в журналі «Дзвін»: «Хибно думати, що люди, які позбуваються синівських почуттів до рідної мови й культури, стають чиїмось набутком... Кількісне збагачення будь-якого народу за рахунок припливу денаціоналізованих мас інших народів загрожує поглинути, здеформувати, перетравити національний характер, культуру народу, який збагачується таким чином». Асимілятори піддаються асиміляції з такою самою силою, як і асимільовані. В цьому основна причина розпаду всіх імперій, починаючи від наймогутнішої в античному світі Римської і кінчаючи наймогутнішою у новітні часи Російською.

Мені ніколи не було чужим гасло, висловлене одним із основоположників сучасного націоналізму Миколою Міхновським «Україна для українців». Я тільки розширив би його сучасним змістом: в Україні всі мають бути (стати) українцями. Повноправними (і повноцінними) громадянами держави. Без запровадження української мови в усі сфери суспільного життя цього досягнути не можна. Хто не знає мови народу, серед якого живе, той або гість, або тимчасовий найманець, або ж окупант. Усі ці категорії врешті-решт — тимчасові. Це не моя думка, я її колись вичитав (здається, чи не в Маркса?).

Отож, що зобов'язані робити державні інстанції, які відповідають за функціонування культури (чи ідеології в цілому)? Без сумніву, мають рацію ті, хто пропонує створити на державному рівні умови для того, аби заняття індустрією української культури й мови стало вигідним і необхідним. Насамперед в Україні має стати вигідним заняття видавничим, естрадним, аудіо- і відеобізнесом тощо. Одначе не можу погодитися з думкою, яка стала в нашій журналістиці панівною, що, мовляв, чим «менше держави — тим більше свободи, демократії і вища якість ЗМІ». (Вахтанг Кіпіані «Если бы я был... Драчом». — «Киевские ведомости», 13.07.2000 р.) Помиляється цього разу талановитий і впливовий журналіст Кіпіані. Так мудрі люди у світі не роблять. Ось, наприклад, у березні 1996 р. уряд Республіки Франції прийняв постанову на захист французької мови та культури, в якій сказано: «Французька мова становить основу нашої культури й нашої національної спадщини; це те надбання, що є спільним для всієї франкомовної спільноти. Будучи істотним інструментом суспільної згуртованості, вона водночас є одним із винятково важливих елементів духовного ореолу нашої країни. Діяльність уряду повинна мати на меті збереження за нею цієї ролі. Таким є сенс державної політики використання французької мови».

Це уроки, які і нам необхідно засвоїти, а саме: мова — основа національної культури і національної спадщини (і в нашій Конституції ці поняття визначено як історична свідомість, традиції, самобутність, без яких немає ані народу, ані держави); мова — інструмент суспільної згуртованості (тобто цієї самої єдності, злагоди, консолідації суспільства, до яких ми безнастанно закликаємо, але так і не спромоглися збагнути, що саме мова має стати основою національної державотворчої ідеї); мова — винятково важливий елемент духовного ореолу країни (тобто святості, адже ореол — променисте сяйво навколо голови Бога, у зображенні святих на іконах). У Франції французами стали і стають мільйони громадян, які не є етнічними французами за походженням. Як вони сконсолідували б своє суспільство в одну цілість, якби не французька мова? Їхня урядова постанова з мовної політики має конкретні форми втілення у всіх сферах суспільного життя, зокрема і в ЗМІ.

Господи, дай нам розуму французів, які вважають свою мову ореолом нації і бережуть її як святиню, як найкоштовніший духовний скарб народу! Але мова, як основоположний елемент культури, нерозривно пов'язана з територією побутування, себто з рідною землею, її природою, ландшафтом, людьми —носіями мови. Тому навіть одномовні країни відмінні між собою національною історичною самосвідомістю (характером), культурою, традиціями, бо мова і земля — невіддільні. «Я переконаний у тому, — писав авторитетний знавець мовних справ К. Паустовський, —що для цілковитого оволодіння російською мовою, для того, щоб не втратити відчуття цієї мови, потрібне не тільки постійне спілкування з простими російськими людьми, а ще й постійне спілкування з нивами і лісами; водами, старими вербами, з пересвистом птахів і з кожною квіткою, що хитає головою з-під куща ліщини». Паустовський знав, що говорив. Він жив у різних мовних середовищах, зокрема і в нас, в Україні, отож, щоб не втратити відчуття рідної йому російської мови, вважав за конче необхідне спілкуватися не лише з першотворцями й носіями цієї мови, а й з російською природою. А що допіру казати про тих, для кого російська мова ніколи не була рідною, хто не перейняв її від простих російських людей, а навчився з блатного («прикольного») жаргону сучасної естради, хто ніколи не купався у стихії російського простонародного мовного моря, ані навіть у природних водах російських річок, не бачив, які тихі зорі на російському небі над полями Росії, не збирав грибів у російському бору, не чув співу російських солов'їв (українське небо й солов'ї інакші), шуму берези й ліщини, але все-таки запевняє, що українська мова йому не потрібна. Що таке його російська мова в Україні і його російськість узагалі? Це — покруч.

Саме до такого розуміння суті мови приходять нині в усьому світі. Повторюю: навіть в одномовних країнах. Уряд англомовної Канади прийняв у січні 1995 р. ухвалу про захист свого інформаційного (в тому числі теле- і радіо) простору від нашестя також англомовних американських сусідів. Бо держава мусить дбати про захист своєї національної культури і свого вітчизняного виробника інформаційної та культурологічної продукції. Бо культура, що твориться англійською мовою у США, це не та сама культура, яка твориться англійською мовою в Канаді, а тим паче англійською мовою в Англії. Це — аксіома. Аналогічні розмежування є в Австрії та Німеччині, які творять свої національні культури німецькою мовою.

Або ще приклад. Державна політика щодо чотирьох національних мов і культур чотирьох корінних етносів, які проживають у 23 кантонах Швейцарської Конфедерації, відпрацьована і діє, як швейцарський годинник. Держава чітко здійснює свою мовну політику в галузі освіти, культури, в державних установах, у засобах масової інформації. Мета цієї політики продиктована двома суспільними потребами: по-перше, необхідністю забезпечити умови безперешкодного спілкування людей у всіх сферах господарського, суспільного, політичного життя поміж усіма мовними спільнотами краю (але наголошую — це стосується лише корінних націй краю, мови яких є державними), по-друге, бажанням підтримувати мовне й культурне різнобарв'я суспільства, розвивати духовне спілкування чотирьох корінних етнічних груп. Досягнення першої потреби полегшується об'єктивними умовами життя цього багатого і прекрасного краю —особливість суспільних стосунків у їхній державі полягає у вимозі обов'язково знати мови всіх чотирьох етносів. Друга — обумовлена душевною делікатністю людей. Вони, на щастя, звільнившися ще 1499 року з-під імперського панування австрійських Габсбургів, уже й забули, що то таке — зневага національних почуттів людини на власній предківській землі. Мудрі люди, мудро і доцільно впорядковане суспільство! Державну мовну політику в Швейцарії здійснюють спеціально створені для цього державні установи, зокрема федеральне управління з мовних питань. Які практичні кроки у мовній політиці маємо здійснювати ми? Насамперед привести у відповідність з Конституцією України всі законодавчі акти держави й місцевого самоврядування та практичні дії, що з них випливають. Скажімо, закони про підприємницьку діяльність у нас прийнято тоді, коли нинішньої Конституції ще не було. Української трагедії у львівській кав'ярні «Цісарська кава», що спричинила загибель Ігоря Білозіра — виразника сучасного національного пісенного духу українства, не сталося б, якби ми привели у відповідність до конституційних вимог умови надання ліцензій на обслуговування наших співвітчизників у всіх закладах аналогічного типу на всій території України. Ви, шановні наші підприємці, обслуговуєте нас транспортними перевезеннями, насичуєте наші шлунки своєю кавою та іншими смакотами в наїдках і напоях, але ж на додаток ще й хочете обслуговувати нас культурно. Тому крутите всіляку музику. Будь ласка, але виконуйте при тому вимоги статей 10, 11, 23 нашої з вами Конституції. Інакше —вашу ліцензію буде анульовано. І все. І не треба розбазікувань про свободу, демократію, утиски когось у чомусь. Держава мусить уміти захищати свої конституційні засади. Інакше, що то за держава? Розгул демократії насправді — ніяка не демократія. Це світовий досвід цивілізованих держав. Ми його вчасно не збагнули. Уряд В. Ющенка почав запроваджувати у життя конституційні засади щодо мови й культури, цьому, зокрема, підпорядковано працю віце-прем'єр-міністра з гуманітарних питань академіка М. Жулинського. Допоможімо їм у цьому. Без гвалту і крику.

Михайло КОСІВ,
народний депутат України.

Що зобов'язані робити державні інстанції, які відповідають за функціонування культури?

Між минулим і майбутнім

Сьогодні, у День незалежності Вірменії, в Києві на території Міжнародної кадрової академії відбудеться офіційна церемонія закладин і освячення фундаменту вірменської каплиці. Ця подія приурочена до 1700-річчя прийняття Вірменією християнства як державної релігії. А напередодні свят на бліц-опитування «ГУ» погодився відповісти Надзвичайний і Повноважний Посол Вірменії в Україні Грач СІЛВАНЯН.

— Що ви вважаєте візитною карткою нинішньої Вірменії?

— Незмінним символом нашої країни є гора Арарат, а візитною карткою нині, незважаючи ні на що, залишається вірменський коньяк.

— Що є в Україні такого, чого немає у Вірменії, і навпаки?

— Це Чорне море в Україні і озеро Севан у Вірменії.

— Найбільша трагедія і найбільший успіх для вашої країни в цьому році?

— Після торішніх трагічних подій у парламенті, завдяки зусиллям керівництва Вірменії, вдалося запобігти зашкодити розколу суспільства і стабілізувати внутріполітичну ситуацію, відновити довіру міжнародної спільноти до нашої країни. Це і є найбільший успіх, який відвернув цілком реальну загальногромадянську трагедію.

— Що залишилося назавжди в минулому Вірменії і чого хочеться позбавитися тепер?

— Щиро сподіваюся, що ми назавжди залишили в минулому тоталітарний метод управління суспільством і нетолерантний спосіб мислення. А нині ми в змозі позбавитися ілюзії, яка й досі побутує в суспільстві, що хтось інший ліпше за нас розв'яже наші проблеми.

— Чим Вірменія хотіла б зустріти в наступному році десятиріччя своєї незалежності?

— Такими сприятливими економічними і соціальними умовами, які дали б змогу нашим співвітчизникам, котрі в останні роки через різні причини виїхали із країни, повернутися на батьківщину.

Яна СТАДІЛЬНА.

Китай — великий, «Руслан» — теж великий. Можна домовитися

Україна і Китай готують програму співробітництва в галузі авіабудування, повідомив журналістам на прес-конференції в Києві генеральний конструктор АНТК ім. Антонова Петро Балабуєв. «Це спільно продумана програма, можливо, ми про щось домовимося конкретно», — зазначив він, уточнивши, що українська сторона має намір репрезентувати в листопаді на міжнародному авіасалоні у Чжухаї (Китай) новий транспортний Ан-70 і важкий транспортний Ан-124 «Руслан». «Китай — країна велика, і їй такий літак по кишені», — сказав, за повідомленням агентства «Інтерфакс-Україна», Петро Балабуєв, маючи на увазі «Руслан».

Історична жінка?

Безпрецедентне рішення прийняла 41-річна незаміжня іранка Фарах Хосраві. В історії Ісламської Республіки Іран це перша жінка, яка заявила про своє бажання взяти участь як кандидат у президентських виборах. Вони мають відбутися 2001 року. Хосраві є генеральним секретарем товариства «Іран завтра», що вважається об'єднанням правого спрямування, і має диплом про вищу освіту в галузі управління і планування. До сьогодні єдиним кандидатом на посаду президента Ірану був нинішній — Мохаммад Хатамі.

Оптимізм МВФ поділяють не всі

У Празі відкрилася осіння сесія Міжнародного валютного фонду й Світового банку. Близько 18 тисяч експертів із майже 180 країн обговорюватимуть цілу низку проблем світової економіки, в тому числі питання про списання боргів країнам, які розвиваються.

У приуроченій до сесії доповіді МВФ заявляє, що з оптимізмом дивиться на перспективи світової економіки. Програмою передбачена зустріч міністрів фінансів країн «великої сімки». Вони, зокрема, обговорюватимуть такі болючі теми, як стрімке зростання цін на нафту і падіння курсу єдиної європейської валюти євро. Плановано, що в суботу участь у роботі сесії візьме Прем'єр-міністр України Віктор Ющенко.

Робота форуму супроводжується численними громадянськими протестами, учасники яких звинувачують провідні фінансові інституції світу в односторонній підтримці індустріальних держав на шкоду країнам, котрі розвиваються.

Цікаво, що молоді люди із десятків країн, які іменують себе противниками глобалізації, уже кілька місяців обговорюють деталі своїх дій у Празі з допомогою, мабуть, найпоширенішого і найдемократичнішого інструменту глобалізації — Інтернету.

Держдепартамент США порекомендував співгромадянам про всяк випадок утриматися від поїздок до чеської столиці в дні засідань МВФ та СБ. З такими закликами раніше звернулися до своїх читачів і кілька впливових європейських газет.

Олег ДЕНИСОВ.

На фото АП: празькі банки закривають вікна офісів. Від гріха подалі...

Жириновський хоче бути ведучим

Віце-спікер Держдуми від ЛДПР Володимир Жириновський запропонував свою кандидатуру як ведучого телепрограм, які виходять на російському ТБ. Про свій намір він заявив на парламентських слуханнях з проблем телебачення і радіомовлення в РФ. Жириновський, передає «Эхо Москвы», розкритикував деяких журналістів і запропонував себе як ведучого або програми «Спокойной ночи, малыши», або «Тушите свет» (замість Льва Новожонова). «Якщо я вестиму, поснуть усі о 9-й годині — і діти, і дорослі», — сказав він. «Я виступлю один раз, й усі забудуть і про «Курськ», і про Гусинського, і про Березовського, і настане ранок вітчизни», пообіцяв Жириновський.

Місце останнього спочинку

Президент РФ Володимир Путін ухвалив рішення розпочати операцію з підйому тіл екіпажу підводного човна «Курськ» і самої субмарини. Про це днями повідомив журналістів після зустрічі з президентом віце-прем'єр Ілля Клебанов, який очолює урядову комісію щодо «Курська»...

Однак від ухвалення рішення до його виконання (а надто в даному випадку), як то кажуть, дистанція величезного розміру. За цей час вибухне ще чимало словесних баталій між прибічниками підняття тіл моряків і тими, хто вважає Баренцове море місцем останнього спочинку екіпажу підводного човна. Так само, як і розмов про те, що ж стало причиною загибелі субмарини. А поки що, згідно з останніми заявами офіційних осіб, «евакуація» загиблих підводників відбудеться у жовтні нинішнього року. Раніше комісія планувала розпочати роботи наприкінці вересня. Сам човен обіцяють підняти до 2001 року.

Не хочеться проводити паралелі, — та вони й не зовсім доречні, — але практично водночас із заявою Клебанова уряд Швеції оголосив про намір заборонити спускання аквалангістів до корпусу порома «Естонія», що затонув у ніч на 29 вересня 1994 року в штормовій Балтиці під час рейсу з Таллінна до Стокгольма.

Про це заявила міністр без портфеля в міністерстві економіки Швеції Мона Салін на зустрічі з родичами загиблих пасажирів «Естонії». Як повідомляє шведська преса, приводом для зустрічі стали фільми, відзняті аквалангістами, котрі спускалися в серпні на глибину із судна «Уан ігл», що належить американському мільйонерові Грегу Бемісу. Про це «ГУ» писав свого часу. Нагадаємо: на борту судна перебувала група німецьких телевізійників, а мета експедиції полягала в тому, щоб знайти нові факти, що проливають світло на обставини загибелі порома.

На відзнятих кадрах видно кілька тіл, що лежать на дні неподалік корпусу порома. Цілком зрозумілі у цьому зв'язку почуття родичів загиблих, які знову зажадали підйому останків своїх рідних і близьких.

Проте Мона Салін, що відповідає у шведському уряді за всі питання, пов'язані з «Естонією», прямо заявила: така операція не здійснюватиметься. Мало того, міністр роз'яснила родичам, що уряд має намір зміцнити статус місця загибелі порома як місця останнього спочинку і з цією метою вживає зусиль, щоб переконати уряди ще деяких країн, і передовсім Німеччини, в потребі приєднатися до вже чинного договору...

Дар'я ОСАДЧА.

 Хроніка. Факти. Події

■ *Кабул*

Таджикистану загрожує вторгнення

Озброєні загони афганського руху «Талібан» захопили стратегічний район на півночі країни і вийшли до кордону з Таджикистаном. За підтримки танків та артилерії таліби зайняли район Імамсахіб у провінції Кундуз. Тим самим вони відрізали шляхи постачання військ Північного альянсу, що діють під командуванням Ахмад Шаха Масуда.

■ *Ліма*

Вибори відбудуться в березні

Позачергові президентські та парламентські вибори в Перу заплановано на березень наступного року. Про це оголосив міністр юстиції цієї латиноамериканської країни Альберто Бустаманте. Потреба в них постала після заяви нинішнього президента Перу Альберто Фухіморі про те, що він йде у відставку.

■ *Люксембург*

ЄС має намір узгодити цінову політику

Міністри транспорту Європейського союзу обговорили хвилю акцій протесту проти високих цін на пальне, що прокотилася Європою. Найпевніше, країни, які пішли на поступки в питанні про зменшення податків на паливо, зажадають, щоб надалі члени ЄС координували свої дії. Проте інші країни, зокрема Велика Британія, наполягатимуть на тому, що податкова політика — це внутрішня справа кожної держави.

■ *Белград*

Мілошевич побував у Чорногорії

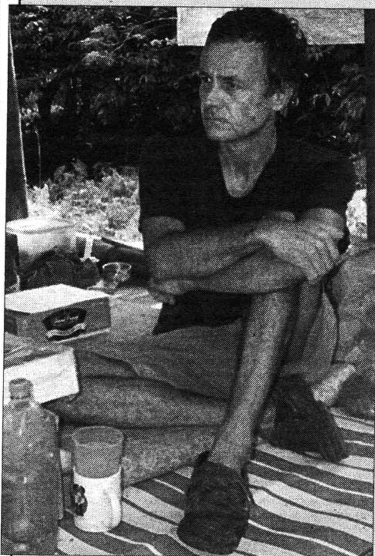
Президент Югославії Слободан Мілошевич виступив на передвиборному мітингу в Чорногорії. Уперше з часів війни в Косово він вирушив за межі Сербії. Однак цей візит не був санкціонований владою Чорногорії. Прозахідний уряд цієї республіки закликає бойкотувати президентські вибори і підтримує заклики віддати Мілошевича під суд за обвинуваченням у воєнних злочинах.

■ *Маніла*

На острові Холо звільнено двох заручників

Двох французьких журналістів, яких захопили в заручники члени мусульманського сепаратистського угруповання «Абу Сайяф» на півдні Філіппін, звільнено під час бойової операції філіппінських військ. Про це оголосив президент Філіппін Джозеф Естрада.

***На фото АП:** один із звільнених — Жан-Жак Гаррес.*

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

«Не жалею, не зову, не плачу...»

Десять років тому під таким самим заголовком я опублікував у місцевій «молодіжці» скандальне інтерв'ю з бунтівним першим секретарем найбільшого у Харкові Дзержинського райкому партії, яка повстала не так проти вищих компартійних бонзів, як проти самої системи брехні та лицемірства. Може, цей крок і не справив би ефекту бомби, що вибухнула, на бюро обкому КПУ, якщо б Капітоліна Гурова «зіскочила» на якесь інше заздалегідь підготовлене тепле місце. Але вона пішла, гордовито й величаво, займатися корисною справою, працювати за фахом, педагогом, директором найзанедбанішого у місті технікуму. Мабуть, грюкнути голосніше дверима режимові, який зжив себе, було неможливо.

Через десятиліття Капітоліна Дмитрівна не зрадила своїх принципів. Ми розмовляли напередодні визначної для неї дати, не буду уточнювати якої, оскільки йдеться про даму. Вона наче й не підвладна рокам, така ж енергійна, стрімка, вимоглива і до себе, і до нинішньої пори. Однак чи можна жалкувати через чесний громадянський вчинок. Про те, що ти відмовився від непотрібного, марного діла і зробив, можливо, головну справу свого життя — створив престижний навчальний заклад.

— Минуло десять років, промайнув не час — пішла у небуття колишня епоха. Чи не жалкуєте про свій вибір? Адже деякі колишні ваші колеги досягли у капіталістичному будівництві не менше, ніж колись у комуністичному. А ви так і залишилися... скромним директором скромного бізнес-коледжу.

— Аж ніяк. Згадайте, що тільки не казали, коли я пішла з посади: і заколот на кораблі, і зухвалий демарш, і навіть зрада інтересів рідної партії, яка виростила і виховала мене. Однак у далекому уральському селищі виховувала нас, чотирьох дітей, насамперед мати, а турбуватися про кусень хліба нам доводилося самим, оскільки змалку залишилися без батька, який загинув на війні.

На партійну роботу К. Гурова прийшла за Горбачовським закликом. За її словами, вона намагалася більше зрозуміти цю людину і допомогти провести в країні реформи. Але минали місяці, роки, а чіткої мети —навіщо була перебудова і якими результатами вона вивершується —не бачив не лише простий народ, а й інтелігенція, яка вірила у можливість змін на краще. Генсек дедалі більше захоплювався політичною риторикою, а місцеві секретарі все перебудовували на свій лад. Саме тоді, втомившись від цього фарисейства, секретар Гурова кинула виклик: коли ви так піклуєтеся про добробут народу, про економічне зростання країни, візьміться нарешті за справу, йдіть працювати за фахом, а свої партійні обов'язки виконуйте на громадських засадах.

— Звичайно, — веде далі Капітоліна Дмитрівна, — це був наївний заклик до здорового глузду, голос волаючого у мертвій пустелі. Але не зробити цього я не могла. Правда, й помислити тоді не могла, що колишні партійні функціонери виявляться безневинними ягнятами у порівнянні з нинішніми чиновниками, які жируються вже не на партійній касі, а на наших грошах, що відібрали у вигляді всіляких податків. Тому й сьогодні, як і колись, немає жодної більш-менш чіткої урядової програми щодо перспектив розвитку країни, немає того всенародного єднання, бо немає усвідомлення, куди ми знову йдемо і яке суспільство намагаємося побудувати.

— Нерідко кажуть, що кримінальне.

— На жаль, але це більше схоже на правду, ніж на злу вигадку. Кабінет Міністрів зайнятий турботами одного дня, щонайбільше одного року. А решта чиновницької раті — черговим розподілом солодкого пирога. Коли вже там турбуватися про добробут народу. Подивіться, які відверто зухвалі форми пограбування суспільства панують нині у нашій так званій ринковій економіці. Поки той чи інший товар дійде до споживача, його кілька разів перепродадуть, нерідко родичі високих посадових осіб. Хіба ж ця невеличка, але доволі могутня група погодиться колись на інші, чесні, правила гри?

— То що лишається: мовчати і закопуватися якнайглибше у власні городи або знову йти на площі й відновлювати справедливість головним аргументом пролетаріату — булижником?

— Мені здається, що вихід у чомусь третьому. Я думаю — у підготовці, у становленні нової генерації нової України. Саме цій меті я й присвятила своє життя останні десять років. І мені надзвичайно приємно, що ми з колегами досягли на цій ниві чималих успіхів.

Завдяки своїй цілеспрямованості та наполегливості К. Гурова спромоглася об'єднати два гинучі технікуми у Харківський бізнес-коледж. Ситуація, що склалася на той час в освіті країни, була більш ніж сприятливою для реформ: нікому до освіти не було ніякого діла —роби, що хочеш.

Нині це єдиний такий навчальний заклад країни, випускник якого має змогу отримати й робітничі професії, й ступінь магістра, й диплом бакалавра. У житті все може статися, подумала якось директор, але у людини має бути професія, спеціальність на будь-які випадки у житті.

Мабуть, не багато знайдеш сьогодні в Україні технікумів з кафедрально-факультетською системою підготовки студентів. До того ж очолюють кафедри і факультети педагоги, як правило, з професорським званням, а половина всього викладацького складу мають учену ступінь доктора або кандидата наук.

Цього року конкурс абітурієнтів становив майже чотири особи на місце. Вступають сюди діти практично з усіх областей країни. Навчаються переважно добре, бо не навчатися гарно у зразкових умовах для навчання та відпочинку навіть важко.

Геть всі випускники Харківського бізнес-коледжу отримують направлення на працевлаштування. Не повірите, але престиж навчального закладу такий високий, що не можемо задовольнити (за умов загального безробіття) попит на випускників.

— Капітоліно Дмитрівно, мені відомо, що ваші студенти не лише старанно навчаються і отримують гарні стипендії, у тому числі й престижні, а й мають можливість завжди заробити на кишенькові витрати непогані гроші, працюючи в торговій мережі ресторанів «Макдональдс».

— Знаєте, я свого часу поставила собі за мету, але ніяк не могла знайти для дітей гідного місця роботи у вільний від занять час. Мити посуд або пекти пиріжки — несолідно. А на сучасні технології громадського харчування наші місцеві бізнесмени аж ніяк не бажали переходити. Саме тоді й з'явилася ідея запросити в Україну всесвітньо відому фірму.

Минуло лише кілька років і я із задоволенням можу відзначити — і всі ми тому очевидці — ганебна проблема наших брудних їдалень зникла. На зміну їм прийшли затишні ресторани, кафе і бари. Вони іноді не лише дотягуються до «Макдональдса», а й у чомусь намагаються його обійти. Як цьому не радіти. Краса, чистота, увага, смачна їжа — це ж завжди добре і приємно. А для наших випускників — удвічі. Бо для багатьох з них у цьому все життя.

Микола КОСИЙ.

На фото: ректор Харківського бізнес-коледжу К. Гурова.

Три роки на вибоїнах вітчизняного ринку

Хрест на вітчизняному автомобілебудуванні ще не поставлено. Але до цього йде.

(Початок на 1-й стор.).

Звичайно, сьогодні, приміром, безглуздо було б недооцінювати недавнє поповнення сімейства «Таврії» — той самий автомобіль ЗАЗ-1103 «Славута» або його модифікацію — ЗАЗ-1103-07. Але... Либонь, не випадково вони не витримують конкуренції навіть з уживаними іномарками. При цьому можна багато про що говорити, починаючи від визначення вартості «АвтоЗАЗу» перед створенням СП і закінчуючи цінами на його нову продукцію. Та я про інше.

Створення конкурентоспроможної моделі автомобіля потребує і часу, і, головне, чималих капіталовкладень. Інвестиційні зобов'язання корейських партнерів тепер більше нагадують казку, яку нам так і не доказали —після кризи, що охопила Південно-Східну Азію, «казкар» занедужав. А тут іще Кабмін, попри всі можливі протипоказання, за рецептом ЄС підніс хворому «пігулку» — прийняв постанову про збільшення до 8 років «віку» уживаних іномарок, які завозять в Україну. До того ж скасовано мінімальну митну вартість імпортних товарів: від тютюнових і лікеро-горілчаних виробів до автомобілів. Чи не опиниться СП після такого крутого віражу взагалі на узбіччі?

Ощадливість межі не має: в кінці тунелю світло вимикають

Нині можемо лише шкодувати, що «південнокорейський тигр» — корпорація «ДЕУ» — не розрахував свого стрибка на фінансово-промисловому ринку.

Побутує думка, ніби «тигра» підштовхнули до економічного провалля ті, кого налякав бурхливий розвиток корейського автомобілебудування. Що ж, коли це так, мети досягнуто — корейську автопромисловість скуповують на пні. Чи дійде черга до запорізьких партнерів — дочірньої компанії корпорації «ДЕУ» — «ДЕУ Моторс»? Питання тим паче актуальне, що здавалося б, уже укладена угода між знаменитим «Фордом» та південнокорейською корпорацією так і не відбулася. Спочатку «Форд» оголосив, що купує не акції, а активи. Тепер весь світ облетіла інформація, що борги південнокорейських автомобілебудівників виявилися не під силу навіть всесильному «Фордові».

Найімовірніше, «ДЕУ Моторс» не вдасться об'єднати свої капітали з лідером у галузі автомобілебудування. То що ж чекає на наш «АвтоЗАЗ»?

Принаймні ті моделі, які невдовзі надійдуть в Україну для великовузлового складання, не будуть з американським, скажемо так, акцентом.

Передбачити за нинішньої вітчизняної митної політики ставлення потенціальних покупців південнокорейської корпорації до самого проекту СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ» не так уже й важко. Таж який сенс «Форду» чи будь-якій іншій потужній компанії зв'язуватися з виробництвом автомобілів в Україні, якщо їх дешевше сюди завозити?

Так, недосконалість нашої законодавчої бази давала право ЄС твердити, що Україна порушує наявні міжнародні угоди про вільну торгівлю (ГАТТ — СОТ), а також Угоду про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС. Та чому, поспішливо скасувавши нормативні акти, що викликали невдоволення Європи, вдосконалення правової бази щодо захисту власного ринку залишили «на потім»?

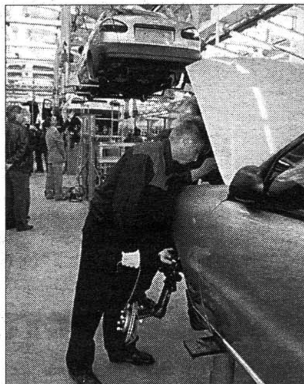
Над авторинком клубочаться хмари...

— Це відставання завдає відчутного удару і вітчизняним виробникам, і офіційним імпортерам нових автомобілів, руйнує ринок продажу нових автомобілів, який щойно почав формуватися, робить неможливим подальший розвиток нашого проекту, — зазначив голова ради директорів ЗАТ «АвтоЗАЗ-ДЕУ» Олег Папашов. — Зауважте, адже ми не кажемо: "Дайте нам ще якісь пільги, захистіть СП...». Навіть прямі дотації з бюджету на випуск кожного нашого автомобіля, проблему не вирішать. Бо у нас немає авторинку. Такого, як у Польщі, Румунії, Туреччині...

Правове поле, в якому функціонує наш автобізнес — і в цьому Олег Папашов, безперечно, має рацію, — дуже й дуже далеке від досконалості. І ЄС має право заявляти нам претензії. Однак чому Європа так заметушилася? Ми що, якась загроза? Випустили торік близько 6 тисяч автомобілів і вже становимо загрозу для всієї європейської спільноти?!

Я розумію, якби ми виробляли, припустімо, 100 тисяч машин на рік і за раніше наданих пільг контролювали 60—80 відсотків нашого ринку, то інша справа. Але і в ЄС розуміють, що рано чи пізно український уряд схаменеться і надасть можливості для розвитку національного автомобілебудування. А навіщо це Європі, де перевиробництво власних автомобілів? Навіщо втрачати український ринок? До того ж в Україні з розвитком власної автопромисловості одразу ж з'являться СП з виробництва комплектувальних. І рівень цих комплектувальних виробів — якість і ціна — буде такий, що вже за кілька років до третини обсягів поставок на європейські заводи-автоскладальники здійснюватиметься з України. Звідси і прагнення ЄС поховати нашу автопромисловість іще в зародку, поки вона не зіп'ялася на ноги. Навіщо віддавати Україні тисячі робочих місць?! От і наш Ан-70 до Європи не пустили...

Гаразд, ми згодні відкрити свій авторинок, перетворюємо Україну на автосмітник, ставимо хрест на вітчизняному автомобілебудуванні. Але тоді... Забезпечте в Європі замовлення на Ан-70. Хто з наших політиків хоч слово мовив про це на міжнародній арені, під час переговорів з європейцями? Може, в нас просто немає державної політики щодо розвитку власної промисловості?

Однак ми також не маємо й інших джерел поповнення бюджету, окрім створення робочих місць. Є робоче місце — є надходження до бюджету і з зарплати, і з обсягу виробленої продукції. Тому наведення порядку на авторинку — завдання більш ніж актуальне. Хоча його розв'язання дехто знову тлумачитиме як надання урядом чергових пільг для «АвтоЗАЗу». Для того, щоб той самий пенсіонер вчасно отримував нормальну пенсію, з імпорту автомобілів, даруйте, треба платити. Хочеш кататися на іномарці, будь ласка, заплати. Як в усіх інших країнах.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Фото Бориса ДВОРНОГО.

Арбитражный суд г. Севастополя (99011, ул. Суворова,21) по заявлению Проминвестбанка Украины (отделение в г. Севастополе Республики Крым — 99011, г. Севастополь, ул. Советская,9) признал банкротами отсутствующих должников и открыл ликвидационную процедуру:

— дело № 20-7/202 МККП «Алиот» (99905, г. Севастополь, с. Орлиное, ул. Переселенческая,15) текущий счет 26009301335678 в Севастопольском отделении Проминвестбанка Украины, МФО 324515.

Ликвидатор Синицын В. П.

— дело № 20-3/169 ООО «Авто-ранчо» (являющееся правоприемником МНПП «Феолент») текущий счет 26009301335850 в Севастопольском отделении Проминвестбанка Украины, МФО 324515, ОКПО 24870645. Ликвидатор Дрогайцев А. О.

Требования кредиторов принимаются в месячный срок ликвидационной комиссией.

Позачергові загальні збори акціонерів
ВАТ «Баницький льнозавод»

Відбудуться 6 листопада 2000 р. об 11.00 за адресою: Сумська обл. Глухівський р-н, сел. Баничі.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів.
2. Внесення змін до Статуту ВАТ.
3. Затвердження річного Звіту правління ВАТ.
4. Вибори органів управління ВАТ.
5. Напрями діяльності ВАТ у 2001р.

Общество с ограниченной ответственностью **«Евросервис»** (код 25180256) сообщает о своей самоликвидации. Претензии принимаются в течение месяца со дня публикации объявления по тел.: (0572) 50-81-30.

Українсько-кіпрське повне товариство з іноземними інвестиціями компанія «НЕСКО КРЕДИТ» Горлача С. Ю. та фірми «Isola Enterprises Limited» код ЄДРПОУ 21855444, оголошує про припинення своєї діяльності. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня виходу оголошення за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Жуковського, буд. 2-Б, кв. 45, тел. (0562) 32-00-32.

Арбітражним судом Львівської області порушено справи про банкрутство за заявами ДПІ Львівської області до:

1, СП «Хебі-Сокаль» (80000, Львівська область, Сокальський район, м. Сокаль, вул. Яворницького, 105), код ЄДРПОУ 22393081, р/р 26007242059001 в Червоноградській філії КБ «Приватбанку», МФО 325882, справа 7/88-7/128.

Розпорядник майна арбітражний керуючий ліцензований спеціаліст Шлапак Володимир Іванович (ліцензія № 000074 від 10.01.2000 р.)

2. Приватне підприємство «Галіція» (81200, м. Перемишляни, вул. Міжгірська, 6), р/р 26005301120000 в Перемишлянському відділенні Ощадбанку № 6330, справа 7/40-23/61.

Розпорядник майна арбітражний керуючий ліцензований спеціаліст Градюк Олександр Іванович (ліцензія № 000126 від 18.01.2000 р.)

3. ПП «Неогер» (Львівська обл., м. Золочів, вул. Шашкевича, 44) р/р 26000243011001 в Золочівській філії КБ «Приватбанк», МФО 325752, справа 7/53-23/79.

Розпорядник майна арбітражний керуючий ліцензований спеціаліст Вознякевич Н. І. (ліцензія №000258, від 06.03.2000 р.)

Арбітражний суд Львівської області приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81).

ЗАТ «Солоницівський комбінат меблевих деталей» повідомляє, що 20 жовтня 2000 року о 10.00 відбудуться позачергові збори акціонерів за адресою:

с. Солоницівка, вул. Заводська, 1 в приміщенні складу готової продукції цеху ДСП.

Порядок денний:

1. Перевибори голови правління.
2. Вибори членів правління.

Початок реєстрації з 8-30.

Правління ЗАТ «СКМД».

Відкрите акціонерне товариство **«Галактон»** повідомляє про ліквідацію Представництва ВАТ «Галактон», яке знаходилося за адресою: Дніпропетровська область, Софіївський район, смт. Софіївка, вул. Шкільна,6.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за місцем знаходження ліквідаційної комісії, а саме: 02002, м. Київ-2, вул. М. Раскової,4.

Арбітражний суд Дніпро-петровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а), порушив справу Б 24/67—00 про банкрутство Криворізького підприємства «Укрчерметавтоматіка» (50099, м. Кривий Ріг територія КМК «Криворожсталь»/, код ЄДРПОУ 13469081, р/р 26008150687001, МФО 305750 в Приватбанку м. Кривий Ріг.

Заяви санаторів і кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

ОАО «Коровай» сообщает, что в № 129 от 21 июля 2000 г. газеты «Голос Украины» была допущена ошибка в объявлении о возбуждении дела о банкротстве МЧП «Панорама» и ЧП «Трайдент».

Следует читать:

МЧП «Панорама» — г. Луганск, кв-л Южный, д. 10, кв. 31. код 20155495.

ЧП «Трайдент» — код 24045266.

Інститут управління і самоврядування за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» оголошує конкурс для участі у навчальному семінарі підготовки фахівців для організації і проведення бюджетних слухань на основі «Методичних рекомендацій щодо організації та проведення бюджетних слухань в органах місцевого самоврядування України», що буде проходити в місті Києві 18-19 жовтня 2000 року. Для участі запрошуються працівники органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, керівники громадських організацій. Анкети приймаються до 1 жовтня 2000 року за адресою: 01103, м.Київ-103, бульвар Дружби народів, 28, кімната 201-202, тел/факс 294-69-65; e-mail: oksana@ndfi.minfin.gov.ua

---

Товариство з обмеженою відповідальністю **«АВТ»**, зареєстроване Мінською райдержадміністрацією м. Києва, ідентифікаційний код 24918725 повідомляє про перетворення у дочірнє підприємство «АВТ» товариства з обмеженою відповідальністю «Стоїк-Авто».

Арбітражним судом Херсонської області (м. Херсон, вул. Горького, 18) порушено справи про банкрутство:

— № 2/10-Б МПП «Едем» м. Херсон, селище Антонівка, вул. Дружная, 6, р/рах. 260072797001 в ХФ КБ «Приватбанк», код 14122863;

— № 2/9-Б ПП «Стелло» м. Херсон, вул. Кримська, 130, кв. 65, р/рах. 2600721066001 в ХФ КБ «Приватбанк», код 27734040.

Розпорядником майна призначено Ховаєва Ігоря Костянтиновича (м. Херсон, провулок Донской, 12, кв. 32, ліцензія № 000285 від 9.03.2000 р.).

Претензії приймаються до місяця з дня опублікування об'яви.

Інформація про фінансово-господарську діяльність, що публікується емітентом у друкованих виданнях

Найменування емітента	**Відкрите акціонерне товариства «Мода-сервіс»**
Код за ЄДРПОУ	19435338
Номер свідоцтва про державну реєстрацію емітента	9557-АТ
Дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію	12/08/1994
Місцезнаходження (поштова адреса) емітента	49070, м. Дніпропетровськ, вул. Центральна, 14
Міжміський код та телефон	(0562) 45-22-72
Факс	744-64-20
E-mail	
Основні види діяльності (код)	(назва)
86090	Індивідуальне пошиття одягу
Кількість акціонерів	732
Чисельність працівників у емітента на кінець звітного періоду	499
Статутний капітал (тис. грн.)	863.6
Номінальна вартість простої акції (грн.)	5.25
Кількість простих акцій (шт.)	164501
Частка простих акцій в статутному капіталі (%)	100.00
Кількість привілейованих акцій (шт.)	
Частка привілейованих акцій в статутному капіталі (%)	
Сумарна вартість непогашених облігацій за номінальною вартістю (тис. грн.)	
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	12 квітня 2000
Адреса, за якою звертатись з питань ознайомлення з річним звітом емітента	49070, м. Дніпропетровськ, вул. Центральна, 14
Дата початку виплати дивідендів (якщо вони будуть виплачуватись)	
Дата закінчення виплати дивідендів	
Дата початку виплати процентів за облігаціями	
Дата закінчення виплати процентів за облігаціями	
Дата погашення облігацій	

Юридичні особи, послугами яких користується емітент	**Найменування**	**Місцезнаходження**	**Номер ліцензії (дозволу)**
Реєстратор емітента	АКБ «Укрсоцбанк»	49000, м. Дніпропетровськ, вул. Мечнікова, 11	132 Р-007 від 24.10.99
Зберігач цінних паперів			
Депозитарій емітента			
Торговці цінними паперами, з якими укладено договори на розміщення випускників цінних паперів			
Юридичні особи, уповноважені емітентом продавати (купувати) його цінні папери			
Юридичні особи, уповноважені емітентом виплачувати дохід по його цінних паперах			
Аудитори (адиторські фірми), які надають аудиторські послуги емітенту			

Основні показники фінансово-господарської діяльності

Найменування показника	**Період** Звітний	Попередній
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.)	985.1	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (тис. грн.)	888.9	
Чистий прибуток (збиток) (тис. грн.)	2.1	
Необоротні активи (тис. грн.)	1831.5	1901.2
Оборотні активи (тис. грн.)	288.9	235.8
Довгострокові зобов'язання (тис. грн.)		
Поточні зобов'язання (тис. грн.)	233.5	216.1
Частка чистого прибутку, яка спрямована на виплату дивідендів на привілейовані акції (тис. грн.)		
Середньорічна кількість простих акцій (шт.)		
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію (грн.)		
Дивіденди, нараховані на одну просту акцію (грн.)		
Загальна сума коштів, витрачених емітентом на викуп акцій протягом періоду (тис. грн.)		
Кількість акцій, викуплених емітентом протягом періоду (шт.)		
Загальна сума коштів, витрачених емітентом на викуп облігацій протягом періоду (тис. грн.)		
Сума сплачених відсотків за облігаціями (тис. грн.)		
Кількість облігацій, викуплених емітентом протягом періоду (шт.)		

«Сатанинська кров» у жилах болеславчицької трагедії

Активність військових у зоні лиха швидше насторожує, ніж заспокоює

Звістка про трагедію в «токсикодермічних» селах на Миколаївщині стала несподіванкою лише для тих, хто не відав про довколишнє ракетне начиння та не чув про жвавий ліквідаційний процес у 43-й ракетній армії.

Обізнаніші з ситуацією люди навіть попередній висновок столичних медиків про ракетно-гептилову причину трагедії сприйняли як належне. Досить швидко з восьми висунутих версій походження токсикодермії, шість — інфекційна, алергічна, радіаційна, пестицидна, діоксидна, отруєння токсичними металами — відпали. «Конкурувати» з ракетно-гептиловою залишили лише нітратну.

Воно й зрозуміло. Бо не так просто людину зі здоровим глуздом змусити очікувати більшої небезпеки від засадженого кавунами чи цибулею поля (так звана «корейська» версія), ніж від доброго десятка шахтно-пускових установок ядерних ракет, розташованих довкола, чи тим паче розритого ракетного могильника за чотириста метрів від села. Хоч би яка сльозоточива та цибуля була.

Генерали знають більше, ніж кажуть

Активні пошуки військовими спростувальних аргументів і висадка в зоні токсикодермічного лиха десанту військових медиків на чолі з генералом Володимиром Білим швидше насторожують, ніж заспокоюють. Військмедики, як ніхто інший, мають розуміти жахливість впливу ракетного палива на людський організм (кажуть, що одна краплина здатна отруїти ціле місто). Хоча керівник «ескулапів у погонах» заявляє, що випадків захворювань на токсикодермію серед безпосередніх ліквідаторів ракет не зафіксовано, це не означає, що «Сатана» (ракета РС-18) не залишила хворобливої позначки на їхньому здоров'ї.

«За період проведення демонтажних робіт у 43-й ракетній армії інфекційні захворювання серед військовослужбовців групи заправки та транспортування компонентів палива зросли в 3,8 разу, системи кровообігу — у 2,6 разу, органів травлення — втричі, у 80% обстежених виявлено значне посилення переокислення ліпідів, що свідчить про активізацію неспецифічного механізму, а з ним — порушення структурно-функціональної цілісності мембран клітин людського організму...» — читаємо в одному з утаємничених документів МО, підписаного самим генералом В. Білим. Там же йдеться і про перевищення допустимих норм токсинів в організмі цієї групи ракетників, відхилення у 42% імунологічних параметрів.

Недарма головний медик Міноборони пропонує своєму керівництву домагатися законодавчого прирівнення ракетних ліквідаторів до чорнобильських.

У згаданій довідці-доповіді В. Білого вказується на визнання військовими медиками того, що перебіг специфічних негативних змін в організмі обстежених ракетників не описані в доступній літературі й потребують подальших наукових досліджень. Якщо у такому становищі фахівці інституту проблем військової медицини, то що вже казати про цивільних, від яких ми чекаємо встановлення причин хвороби й рецептів видужання?

Апелюючи до медиків, не забуваймо, що ситуацію могли б допомогти прояснити й інші фахівці. Коли йдеться про можливі шляхи забруднення криниць у зоні екологічного лиха, пригадаймо, як восени 1996 року народний депутат України підполковник Микола Петренко в інтерв'ю «Голосу України» звертав увагу на зникнення води у криницях кількох сіл сусідньої Кіровоградської області — саме після підривів поблизу цих сіл ракетних шахтно-пускових установок 43-ї ракетної армії. За висновками тодішнього проектно-вишукувального інституту «Дніпродіпроводгосп», «найбільш вірогідною причиною різкого зниження рівня води у криницях є розущільнення, посилення тріщинуватості й водопровідності водомісних порід під дією вибухів і витік її у нижні горизонти». Не менш тривожним було і застереження спеціального конструкторсько-технологічного бюро кріогенної техніки Фізико-технічного інституту низьких температур НАН України: «Слід зазначити, що в районі Кіровоградщини з її великими покладами радіоактивних руд і джерелом радіоактивних вод імовірна можливість виникнення під час підриву шахт нових русел, зміни чи посилення виходу радіоактивної води». Цікаво, чи істотно відрізняється структура підґрунтя сусідніх районів Миколаївщини?

«Вічнозелені» долари чи зелені екологи. Чия візьме?

Як на мене, то дуже хибно було б вбачати у виправдувальній позиції військових насамперед чергову спробу захисту честі військового мундира чи тим паче небажання відшкодовувати завдані населенню збитки. Честь, як ринковий товар, сьогодні здешевлена, а відшкодовувати нанесений платникам податків збиток за рахунок бюджетної організації (тих само платників податків) — для нас традиційний нонсенс.

Коли вже шукати заковику в матеріальних інтересах військового відомства, то в інших. Ядерне роззброєння в Україні вже багато років поспіль здійснюється виняткового на іноземні кошти — на ліквідацію ракетних комплексів СС-18, СС-24 отримано мільйони американських доларів і сотні одиниць ліквідаційної супертехніки й обладнання. Ліквідаційний процес фактично економізовано і певною мірою... «приватизовано». Хочете — вірте, хочете — ні, та тендери за участю провідних у ракетній галузі спецпідприємств вигравали, як правило, кілька вінницьких приватних маловідомих фірмочок, котрі у свою чергу... часто наймали для ліквідаційних робіт уже згаданих провідних у ракетній справі вітчизняних фахівців. Але вже за половину отриманої від американців суми. (Для заінтригованих таким бізнес-феноменом — дві маленькі деталі: штаб 43-ї ракетної армії розташовано у Вінниці, серед засновників вінницьких фірмочок — дорослі генеральські діти і вірна генеральська жона.) Скандал!

Після цього неважко здогадатися, що болеславчицька трагедія — це як сухі дверцята в це небажане для ракетних генералів, та й усього військового відомства, ледь-ледь розітліле багаттячко скандалу, яке завтра може розгорітися на весь світ.

Мало того, що поперек дороги транспорту з черговою зліквідованою СС-24 заманеться стати ще якомусь обуреному сільському гурту, як це днями трапилося в Болеславчику (не така то вже для військових і перепона). І навіть не біда, що хтось помітить «маленьку розбіжність» між пропозиціями деяких державних мужів отримати закордонну фінансово-матеріальну допомогу на ліквідацію наслідків трагедії (з валютою завжди веселіше...) і резолюцією мітингу в Первомайську з вимогою залучити до робіт у зоні екологічного лиха міжнародні організації.

Берімо вище — чи не спаде комусь «крамольна» думка поставити запитання глибше: якщо за тоталітарних часів СРСР стратегічні ракетники могли так легковажно поставитися до утилізації й захоронення смертоносних решток СС-18, то як могли повестися з такими рештками в нинішні до «непристойного» вольготні» часи? Коли зоставленний Україні третій за силою у світі ядерний кулак дедалі більше набуває рис полігону заробітчанства генералів і фірмачів.

Нас заспокоюють, коли йдеться про можливу небезпеку від ліквідації сорока твердопаливних ракет СС-24 довкола «токсикодермічних» сіл. Мовляв, місця захоронень ракетних комплексів сумлінно рекультивують, перетворюють на мальовничі зелені поляни. Але і рештки «Сатани» у злополучному могильникові за чотириста метрів від Болеславчика свого часу також сумлінно залили парафіном, засипали землею. На ньому, кажуть, перед тим, як розрили бульдозером «мисливці» за кольоровими металами, селяни випасали худобу...

До того ж гептилова кров «Сатани» — не останній «дарунок» ядерного роззброєння України. Після того, як остаточно позбавимося 44 важких бомбардувальників Ту-95МС і Ту-160 та 1068 ракет повітряного базування, здатних нести ядерні боєголовки до берегів США, нам дістануться тисячі тонн іншого високотоксичного палива — дециліну. Процес також фінансується іноземними державами і економізований. За моїми даними, між двома службами військового відомства було розгорілася конкуренція за право ліквідації й утилізації цієї зброї. Та чи не основні контракти знову дісталися тим самим приватним вінницьким фірмам. Виходячи з економічної вигоди, будуватимуть нові термінали-сховища децилину, могильники відходів. Де гарантія, що гору візьмуть несміливі застороги руху зелених, а не інтерес до «вічнозеленої» доларової купюри? Торік генеральна військова інспекція при Президентові України, перевіряючи ліквідаційний процес, констатувала призупинення американською стороною фінансування екологічних досліджень ліквідаційних авіаоб'єктів.

Зрозуміло, що всі ці обставини не можуть бути прямими доказами гептилової версії болеславчицької трагедії (це той випадок, коли дуже хочеться помилитися з припущеннями). Але навіть коли таких доказів і не знайдеться, не хотілося б, щоб повторилася історія з чернівецьким лихом. Пригадуєте, причини облисіння дітей тоді так і не встановили, та військова версія (через місто вночі щось там перевозили військові) залишила найбільш тривожний присмак. У болеславчицькій трагедії військові наслідили помітніше. Навіть коли їм вдасться довести свою непричетність до трагедії і якнайскоріше ліквідувати дислокований в Україні колись третій за потужністю у світі ракетно-ядерний кулак, ми все одно матимемо цілком логічні підстави шукати причини таких катаклізмів насамперед у найближчих місцях дислокацій українських «першингів» — потенційно можливій зоні екологічного лиха.

Анатолій БЕНЬ.

P. S. ***Коли цей матеріал уже було підготовлено до друку, голова урядової комісії з розслідування причин масового захворювання віце-прем'єр Микола Жулинський повідомив, що вміст нітратів і хімічних речовин у ґрунті й воді не виходить за загальновизнані норми. Отож нітратна версія захворювання на токсикодермію відпадає, залишається ракетна...***

Передплата-2001

Спробуй і виграй!

Передплатники будь-якого нашого видання зможуть узяти участь у розіграші заохочувальних призів. Тим, хто зробить свій вибір і передплатить нашу газету, необхідно надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробіть позначку «Передплата-2001».

Розіграш проводитиметься у два етапи. У січні в першому етапі розіграшу візьмуть участь і ті, хто передплатив наші видання на перше півріччя, і ті, хто передплатить газету на весь рік. Останні візьмуть учать і в другому етапі розіграшу лотереї, який відбудеться влітку. До них приєднаються ще й ті, хто передплатить наші видання на друге півріччя 2001 року.

Хто передплатить газету одразу на весь рік, двічі матиме шанси виграти заохочувальний приз. Як і раніше, завдяки нашим спонсорам розігруватимуться найрізноманітніші призи: від складної побутової техніки — до сільськогосподарських продуктів.

Спробуйте і виграйте!

Відгомін біди

Чи є ракетні «точки» больовими?

Обстеження місць, де раніше дислокувалися ядерні крилаті ракети, розпочали спеціалісти Вінницького обласного управління екологічної безпеки. Відповідь на запитання: «Чи є ракетні «точки» больовими?», чи не найбільше хвилює військових льотчиків із двох підрозділів ВПС, що нині базуються на місці колишніх ракетних дивізіонів.

Командування ВПС звернулося з проханням перевірити ґрунт на предмет виявлення продуктів розпаду ракетного палива. На території області, це вже не таємниця, було 24 ракети середньої дальності, що експлуатувалися на рідкому паливі. 12 із них сховано у шахтах, стільки ж — на поверхні. З усіх цих місць, як повідомив заступник начальника управління Іван Гриник, спеціалісти візьмуть проби ґрунту для лабораторних аналізів. Допомогти екологам у нелегкій справі могли б самі ракетники — у Вінниці, як відомо, дислокувався штаб 43-ї РА. Але ті, на відміну від льотчиків, зайняли іншу позицію: моя хата скраю. До чого це призводить, видно хоча б із трагедії, що сталася у Первомайському районі Миколаївської області.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Редактор номера Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 179041.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311170.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 01008, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України